

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
Εργοθήκης: Αν. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

14 Μαΐου 1941

120

ΕΙΝΑΙ σπάνιο δ ἄνθρωπος νὰ μὴ μᾶς δώσει δ, τι ἅγιο καὶ ἀληθινὸ ἔχει. "Αν δὲν τοῦ τὸ ζητήσουμε, θὰ μᾶς τὸ προσφέρει μόνος του. "Αν δὲν τὸ καταλάβουμε, θὰ μεταμορφωθεῖ σὲ παραστάτη ἄγγελο καὶ θὰ παραστέκει σὲ κάθε μας ἀβεβαιότητα. "Αν μᾶς τὸ δώσει πρόωρα, θὰ σταθεῖ στοὺς πρόποδες τῆς ψυχῆς μας καὶ θὰ προσμένει ἔκει νὰ σημάνει ἡ ὥρα του. "Αν, τέλος, ἀργοπορήσει, θ' ἀρμενίσει καιρὸ στ' ἀνοιχτὰ τοῦ νοῦ, ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ ποδίσει στὰ ρηχὰ τῆς καρδιᾶς, δπου, ἀκοίμητη καὶ βουβή, ἐδρεύει ἡ μνήμη τοῦ αἵματος.

121

Οἱ παράλληλοι "Ελληνες καὶ Λατίνοι τοῦ Πλουτάρχου. Λευκοί, ἄμεμπτοι καὶ ἀκηλίδωτοι. Άλλα οἱ ἀληθινὰ ὑποδειγματικοὶ ἄνθρωποι δὲν εἶναι αὐτοί. Εἶναι ἔκεινοι ποὺ αἰσθάνονται βαθιὰ τὴν ἀτέλειά τους, ποὺ δοκιμάζουν συχνὰ τὴν πίκρα τῆς ἀδυναμίας τους καὶ ποὺ ἀγωνίζονται

μάταια νὰ τὴν ὑπερνικήσουν. Εἶναι ἀκόμη ἐκεῖνοι, οἱ ἀνυπέρβλητα ώραῖοι, ποὺ τὸ αἴτημα τῆς συγγνώμης, μόνιμο στὶν ψυχική τους ἔχφραση, κάνει νὰ λάμπουν οἱ ἀρετές τους καὶ τὰ ἐλαττώματα τους νὰ ἐρυθρίσουν.

122

Νὰ φεύγεις ὑπεροπτικὰ ἀπὸ τὴν συντροφιὰ τῶν πεζῶν ἀνθρώπων, αὐτὸ δὲν εἶναι δύσκολο μήτε ἥρωικό. Ἀκόμα λιγώτερο, ἂν μείνεις πάντα γείτονας τῶν πεζῶν ἀνθρώπων, χωρὶς νὰ φύξεις τὸ μεσότοιχο τῆς ἀδιαφορίας ποὺ σὲ χωρίζει. Νὰ εἶσαι πάντα σιμά τους, καὶ νὰ προσπαθεῖς, μὲ τὴν ἴδια τὴν φλόγα σου, νὰ πυρώσεις τὰ ἀγενῆ μέταλλα τῆς ψυχῆς τους καὶ νὰ τὰ σμιλέψεις μὲ τὴν τέχνη σου ἢ νὰ τὰ μεταμορφώσεις κατὰ τὸ θέλημά σου — αὐτὸ εἶναι τὸ χρέος σου κι' αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ ἐφέστιος ἥρωισμός σου.

123

Θὰ ἤθελα νὰ ζῶ τὴν φιλοσοφία σὰν τὸ φιλόσοφο, τὴν ποίηση σὰν τὸν ποιητή, τὴν τέχνη σὰν τὸν καλλιτέχνη, τὴν θρησκεία σὰν τὸν ἄγιο, τὴν κοινωνικὴ ζωὴ σὰν τὸν εὐγενῆ. Καὶ νὰ τὶς ζῶ μαζί, σὰ νάταν οἱ πέντε φυλόγγοι μιᾶς ἔξαίσιας ἐσωτερικῆς συγχορδίας.

124

Δὲ μπορεῖς ποτὲ νὰ κερδίσεις τὴν εὐτυχία, ὃν δὲ μπορεῖς νὰ ὑποφέρεις τὸν πόνο κι ἀν δὲ μπορεῖς νὰ μετουσιώνεις σὲ τόλμη καὶ θάρρος τὴν πίκρα, τὴν ἀπογοήτευση

Η ΛΥΡΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

καὶ τὴν ἀπελπισία. Ἡ εὐτυχία εἶναι γιὰ τοὺς δυνατούς, — γι’ αὐτοὺς ποὺ ἔρουν καὶ ὑψώνουν τὴ ζωὴ σὲ καθημερινὴ ἀθληση, σὲ καθημερινὴ ἀμιλλα, σὲ καθημερινὴ παρουσία στὸ στίβο τοῦ πολιτισμοῦ. Τί ἔρουν ἀπὸ ἀσκηση καὶ ἀθληση οἱ ἀδύνατοι; Τί ἔρουν ἀπὸ τὸ ἀμιλλητήριο τάχος καὶ ἀπὸ τὴν ἀμιλλητήρια χαρὰ οἱ ἀδύνατοι; Καὶ μὲ τί δύναμη, μὲ τί θέληση καὶ μὲ τί θάρρος, νὰ παλαίφουν γιὰ τὸν κότινο τῆς εὐτυχίας οἱ ἀδύνατοι;

125

Οἱ ἄλλοι, οἱ συνάνθρωποί μας, μᾶς κολάζουν. Ἀλλὰ καὶ μᾶς καθαιρούν, καὶ μᾶς φωτίζουν, καὶ μᾶς κάνουν ἀξιους νὰ κοιτάξουμε μέσα στὰ οὐράνια μάτια της τὴ Βεατούμενη.

126

Ἡ μοναξιά : στὰ σιωπηλὰ ἐρημητήρια εἶναι τρυφερὴ σὰν πιστὴ σύντροφος καὶ στοργικὴ σὰν μητέρα, — στὶς πολυάνθρωπες πολιτεῖες, ἀδυσώπητη καὶ ζοφερὴ σὰν μοίρα, ἀδέκαστη καὶ ψυχρὴ σὰν θεός.

127

Ο καρπὸς τῆς γνώσης εἶναι τόσο στιφὸς ὅσο εἶναι γλυκὸς ὁ καρπὸς τῆς πίστης καὶ τῆς ἀγνοιας. Ο καρπὸς τῆς γνώσης ἐνεργεῖ στὴν ψυχὴ ὅπως τὸ δηλητήριο στὸ σῶμα: ἐρεθίζει, ποτίζει, λιγώνει, μεθάει, κι’ ἐπὶ τέλους σκοτώνει.

128

‘Η ἀλήθεια εἶναι ἡ γύρη ποὺ θὰ γονιμοποιήσει τοὺς ἔφινοὺς στογασιούς. Απὸ τὴν χουσαλλίδα τῶν πραγμάτων θὰ βγεῖ τότε ἡ πεταλούδα τῶν ὄνειρων ποὺ θὰ παίξει γύρω ἀπὸ τὴν φλόγα τῆς ἀγάπης, λίγο ποὺν νὰ κάψει τὰ μικρά της λυφικὰ φτερά...

129

Κάθε αὐτοβιογραφία, ἀπὸ τὶς πρῶτες της κιόλας σελίδες, θὰ μεταφερθεῖ στὶς πρῶτες προσιτὲς γραμμὲς τῶν οὐρανῶν. Γιατὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἥρωες τοῦ πνεύματος δὲν ἔδωσε ὅς τώρα στὰ μικρὰ ἢ στὰ μεγάλα γεγονότα τῆς ζωῆς του ἐνα βάθος ἐπίγειο. Παντοῦ ἐπιχειρεῖ πετάγματα ἀέτεια, — κι ὅμως παντοῦ θὰ βεβαιώσει πὼς ἔμεινε πιστὸς στὴ Γῆ καὶ πὼς σπίνια δοκίμασε τὸ αἴσθημα ποὺ δίνει ἡ ἀπογείωση... ‘Η αὐταπάτη ! ‘Η πάντα ὡραία καὶ πάντα ἐπιθυμητὴ αὐταπάτη ! Αὐτὴ ὑφαίνει τὸ παρελθόν μας, αὐτὴ σαιτεύει τὸ παρόν μας, αὐτὴ περνάει στὶς διάστοις τὸ μέλλον μας.

130

Δὲν εἶναι πιὰ ἡ λύπη μας ἡ τρομαγμένη ἐκείνη λύπη ποὺ πλήγωνε τὶς ψυχὲς τῶν πρωτόγονων ἀνθρώπων : στὴ φύσια της ὑπάρχει ἡ μνήμη μιᾶς χαρᾶς ποὺ μαρμάρωσε, ἡ βελούδινη ἀφὴ μιᾶς παρηγοριᾶς ποὺ θὰ φτάσει. ‘Ο ἄγγελος τῆς λύπης εἶναι σήμερα γλυκὸς καὶ πλαστικὸς σὰν ἀρχαῖος κοῦρος, σὰν λυδίενος Χριστός. ‘Ο ἄγγελος τῆς λύ-

Η ΛΥΡΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

πης δὲν τρέμει πιὰ ἀπὸ τὸ δέος τῆς ἄγνοιας καὶ δὲ λαχταρίζει ἀπὸ τὴν ἐγκατάλειψη. Ἡ ψυχὴ ἀνέβηκε πολλὲς βαθύδες στὴν κλίμακα τοῦ πνεύματος.

131

Οἱ ἀπτεροὶ ἄγγελοι τῆς γῆς: ἡ ψυχὴ τους εἶναι κυψέλη ὅπου οἱ ἀρετές τους, ὅμοιες μὲ σμήνη μελισσῶν, φέρονται τὸ μέλι ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνθη τοῦ κακοῦ γιὰ νὰ τὸ ἔσαναπλάσουν στὴ δική τους κερήθρα.

132

*Ἀν δὲν ἐπινοήσουμε μερικὰ ἀνέκδοτα αἰσθήματα, κι ἂν δὲν ἀνακαλύψουμε μερικοὺς πρωτότυπους στοχασμούς, πῶς, μὲ ποιὲς περγαμηνὲς ψυχικῆς ἀρετῆς, θὰ παρουσιαστοῦμε στὸ μεγάλο, στὸν ἀδέκαστο κριτή μας: τὸν ἀπόγονο;

133

Βέβαια, τί ἀξία θάχει νὰ καταλάβουμε τὸν κόσμο ὅταν δὲ θάχουμε τὴ δύναμη νὰ τὸν μεταμορφώσουμε; "Ἄσ μάθουμε λοιπὸν νὰ θέλουμε, ὅπως μαθαίνουμε νὰ σκεπτόμαστε..."

134

"Ο ἐγωισμὸς εἶναι τὸ μόνο πρόσωπο τῆς ψυχῆς που μπορεῖ νὰ φωτίσει τὸ μεσουράνημα τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Ἡ ἀγάπη, ὁ ἔλεος, ἡ χάρη εἶναι τὸ ἄλλο πρόσωπο τῆς ψυ-

χῆς, ποὺ δὲν τὸ βλέπει κανεὶς ἂν δὲν πέσει τὸ βράδυ στὴν πεζή ζωή, κι' ἀν δὲ φέξει γύρω της ἡ καντήλα τῆς μοναξιᾶς, κι' ἀν δὲν ἀπλώσει τὸν εὐεργετικό της ἵσκιο ἢ σιωπή.

135

Κάθε συνάνθρωπός μας προσπαθεῖ νὰ μᾶς φέρει στὸ δρόμο τῆς ἀλήθειας ὅπου συνήθισε νὰ βαδίζει. Ὁστόσο εἶναι καιρὸς νὰ καταλάβει πῶς ὅλοι οἱ δρόμοι τῆς ἀλήθειας ἔχουν τὸ ίδιο τέρμα: τὴν ἀπολύτωσή μας ἀπὸ τὸ παροδικὸ καὶ τὸ εἶμαρτό· καὶ τὸ ίδιο πνεῦμα στὴ διαχάραξη: τὴν ἀνάγκη νὰ ἔξελθουμε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

136

"Οταν κοιμᾶται τὸ σῶμα, ἀγρυπνεῖ ἡ ψυχή· ὅταν κοιμᾶται ἡ ψυχὴ ἀγρυπνεῖ τὸ σῶμα. Γιὰ ποιὸν ἀγρυπνεῖ τὸ σῶμα; Γιὰ ποιὸν ἀγρυπνεῖ ἡ ψυχὴ; Γιὰ σένα ἡ γιὰ μένα;

137

Δὲ φοβήθηκα νὰ πάω ως τὴν ἄκρη τοῦ μίσους ἢ ως τὴν ἄκρη τῆς ἀπελπισίας. Μὰ πάντα φοβήθηκα νὰ πάω ως τὴν ἄκρη τῆς ἀγάπης.

138

Α: "Ενα πνεῦμα πλούσιο, πολύπτυχο, ρωμαλέο. Καὶ ἀληθινὰ προσωπικό. Β: 'Ακριβῶς. 'Αλλὰ καὶ ἔνα πνεῦμα ποὺ δὲ μᾶς καταλαβαίνει, δὲ μᾶς προσέχει. Μιλάει μὲ τὸ

Θεὸς ἢ μὲ τὸν κόσμο, μὲ τὸν ἀγγέλους ἢ μὲ τὰ ἄστρα, μὲ τὶς νύμφες ἢ μὲ τὸν βάκχον, μὲ τὰ χρώματα τῆς ἡμέρας ἢ μὲ τὸν ἵσκιον τῆς νύχτας. Κι οὔτε μιὰ φορὰ δὲ συλλογίστηκε νὰ μιλήσει σ' ἐμᾶς, ποὺ εἴμαστε οἱ ὅμοιοι του, οἱ ἀδελφοί του. Α : Καὶ ποιὸς ἀγάπησε τὸν ὅμοιον του, φίλε μου ; Ποιός ; Μήπως ἐσύ ; Μήπως ἐγώ ; Μήπως αὐτός ; Μήπως δικαίος δ Θεός ; "Ολοι καὶ ὅλα, — ἀνθρωποι καὶ θεοί, φυτά καὶ ζῶα, ἄστρα καὶ οὐρανοί, — ἀγαποῦν νὰ κοιτάζουν κατάματα διτὶ δὲν τὸν μοιάζει. Μονάχα, καὶ πάντοτε, διτὶ δὲν τὸν μοιάζει.

139

"Υπάρχουν ἔξη κατηγορίες ἀνθρώπων : ἐκεῖνοι ποὺ βλέπουν τὸ θάνατο μὲ ἀγάπη, ἐκεῖνοι ποὺ τὸν βλέπουν μὲ μίσος, ἐκεῖνοι ποὺ τὸν βλέπουν μὲ ἀηδία, ἐκεῖνοι ποὺ τὸν βλέπουν μὲ ἀπορία, ἐκεῖνοι ποὺ τὸν βλέπουν μὲ ἀδιαφορία καὶ ἐκεῖνοι ποὺ τὸν βλέπουν μὲ βάθος.

140

"Αγαπῶ αὐτοὺς ποὺ ἀκολούθησαν στὴ ζωή τους ἕνα σκοπό, δχι γιατὶ πίστευαν σ' αὐτόν, μὰ γιατὶ ἔπρεπε ν' ἀγωνιστοῦν γι' αὐτὸν καὶ νὰ προσπαθήσουν νὰ τὸν πραγματοποιήσουν. Τί ἀσκηση ἔξια τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐπιστρατεύει κανεὶς ὅλες τὶς σωματικὲς καὶ τὶς πνευματικὲς δυνάμεις του γιὰ νὰ σταιθεῖ πάνω στὴν ἵσια γραμμή, ποὺ προϋποθέτει δ σκοπός, δταν ἔχει σημειωθεῖ πνευματικὰ τὸ ἴδαικό του τέρμα ! Καὶ τί δύναμη ψυχῆς ἔξια τοῦ ἀνθρώπου νὰ προσπαθεῖ κανεὶς νὰ προχωρεῖ σὲ μιὰν ἴδαικὴ

γραμμή, ποὺ τερματίζεται σὲ μιὰν ιδανικὴ στιγμή, ποὺ είναι βέβαιος ἀπὸ πρὸν πώς δὲν ὑπάρχει!

141

Οἱ ποιητικὲς ιδέες δὲ μποροῦν νὰ ζήσουν ἔξω ἀπὸ τὰ θεομοκήπια ποὺ τοὺς ἔτοιμάζει ἀπὸ πρὸν ὁ ποιητής. Μέσα στὴ θαλπωρή τους μποροῦν νὰ διαρκέσουν ἐπ’ ἄπειρον, χωρὶς νὰ χάσουν τὴν πύρα τῆς πρώτης τους νιότης, τὸ ρυθμικὸ κυματισμὸ τῆς πρώτης τους ζωῆς. "Ομως, ἀλιμονο ἀν δοκιμάσουν ν' ἀντιμετωπίσουν τοὺς ἀνοιχτοὺς κάμπους — τὴ μπόρα, τὸν ἄνεμο, τὴν παγωνιὰ καὶ τὴ ζέστη! "Η ἀν δοκιμάσουν νὰ βαδίσουν πεζῇ!

142

"Ως τώρα ὅλοι οἱ ἀνθρωποι, μὲ κάθε πρᾶξη τους καὶ μὲ κάθε σκέψη τους, μὲ σπρώχνουν στὴν κόλαση. Πέφτω χαμηλὰ στοὺς σκοτεινούς της κύκλους καὶ μὲ τὴ θεία ὑπομονὴ τοῦ Σίσυφου, τοὺς ξανανεβαίνω. "Ας μοῦ δώσει ἐπὶ τέλους τὸ χέρι του ὁ Θεὸς τῶν ἀνθρώπων! Κι' ἂς μ' ἀνεβάσει μιὰ στιγμὴ στὸν Παράδεισο! Μὰ μιὰ στιγμὴ μονάχα, μιὰ στιγμή. Γιὰ νὰ μὴ δοκιμάσω τὸ μεγάλο Πειρασμό. Καὶ νὰ μὴν κόψω τὸν ἀπηγορευμένο καρπὸ ἀπὸ τὸ Δένδρον τῆς Γνώσεως...

143

"Ας τὸ ποῦμε: ὁ θάνατος μιλάει καλλίτερα ὅταν σωπαίνει. Γιατὶ ἡ σιωπή του ἔχει ἔνα βάθος ποὺ καμμιὰ στιγμὴ

Η ΛΥΡΙΚΗ ΦΙΛΑΞΟΣΟΦΙΑ

τῆς ζωῆς δὲν τὸ φτάνει: τὸ βάθος τοῦ ἑαυτοῦ μας. Πῶς;
Τὸ βάθος τοῦ ἑαυτοῦ μας; Δὲν ἔρχεται λοιπὸν ἀπέξω ὁ
θάνατος;

144

Τὸ θάρρος μπορεῖ νὰ μετρηθεῖ μὲ τὸν οὐρανὸν καὶ μὲ
τὴν κόλαση. Ψυχὴ τοῦ μεγάλου καὶ ψυχὴ τῆς ἀρετῆς!

145

Χωρὶς νὰ θωρακίσεις τὴν ψυχή σου πῶς δοκίμασες νὰ
δράσεις; Μὲ τρεῖς καὶ τέσσερεις ἀκόμα θώρακες μπορεῖς νὰ
πληγωθεῖς θανάσιμα. Γυμνός; Ἄρχιζεις μὲ τὸ θάνατο.

146

"Ἄξια τῆς συγγνώμης μας καὶ τὸ ἀμάρτημα καὶ τὸ ἔγ-
κλημα ὅταν ἀποβλέπουν στὴν ἐκδίκηση γιὰ τὴ στέρηση τῆς
ἔλευθερίας. Ἡ ἔλευθερία εἶναι δὲν ἴδιος δὲν ἀνθρωπος.

147

·Υπάρχουν ἀνθρωποι ποὺ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ψύχος τῆς
ζωῆς τους δημιουργοῦν σ' ἐμᾶς τους ἄλλους ἕνα αἴσθημα
ἀμηχανίας. ·Αν δοκιμάσεις νὰ πᾶς κοντά τους, θὰ νοιώ-
σεις τείχη νὰ ὑψώνονται γύρω τους καὶ δὲ θὰ μπορέσεις
νὰ περάσεις· ἀν μείνεις μακριά τους, θὰ δοκιμάσεις τὴν
παράξενη ἔλεη ποὺ δοκιμάζεις μπροστά σὲ κάθε μυστή-
ριο· ἀν ἀδιαφορήσεις, θὰ ὑπάρξουν πάντοτε στιγμὲς ποὺ

Η ΛΥΡΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

θὰ μετανοιώσεις γιατὶ δὲ δοκιμασεις νὰ τοὺς καταλάβεις ἢ, χωρὶς νὰ τοὺς καταλαβαίνεις, νὰ τοὺς ἀγαπήσεις. — Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔχουν μιὰ πολὺ μεγάλη ἀρετὴ: τοὺς βλέπεις πάντοτε ἀπὸ ἀπόσταση καὶ πάντοτε ἀνάγλυφους.

148

A : Οἱ περισσότερες σκέψεις μας μοιάζουν μὲ τὶς σκέψεις τοῦ Θεοῦ, οἱ περισσότερες προάξεις μας μοιάζουν μὲ τὶς προάξεις τοῦ Ἑωσφόρου. B : Οἱ περισσότερες; "Ολες, ἀγαπητέ μου. Εἴμαστε Θεοὶ ὅταν συλλογιζόμαστε καὶ Ἑωσφόροι ὅταν πράττουμε.

149

Ἡ προσευχὴ εἶναι ἡ πιὸ ἀβρῆ, ἡ πιὸ ἀγνῆ, ἡ πιὸ μελωδικὴ γλῶσσα τῆς ψυχῆς. Ὑψώνει τὸν ἄνθρωπο, ἀκόμα καὶ τὸν ἀνίδεο καὶ τὸν ἀπλοῖκὸ καὶ τὸν ταπεινό, ὡς τὸ ζενίθ τοῦ λυρισμοῦ. Τὸν κάνει ποιητή. Καὶ δίνει στὸ λόγο του αἰσθητικὴ ἀξία καὶ ὑφος.

150

Ἡ εὐγένεια στὴν περιοχὴ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς εἶναι ὅ, τι ἡ ἀγιότητα στὴν περιοχὴ τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς.

151

Ο βαθὺς ταξιδιώτης νοῦς, ποὺ πετάει ἀπὸ σκέψη σὲ σκέψη, ἀπὸ ἀστρο σὲ ἀστρο, ἀπὸ οὐρανὸ σὲ οὐρανό, χωρὶς

Η ΛΥΡΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ν' ἀποζητήσει τὸ γαλάζιο πουλὶ τῆς ἀγάπης, ποὺ ρυθμίζει, καθισμένο στὸν κλῶνο τῆς ἀρετῆς, τοὺς κελαΐδισμοὺς τοῦ Θεοῦ.

152

“Οταν πηγαίνω ἔκει, δ ἄλλος εἶναι ἥδη ἔκει· ὅταν ἐπιστρέφω ἔδω, δ ἄλλος εἶναι ἥδη ἔδω. Πότε θὰ φανεῖ δ τρίτος ποὺ θὰ φροντίσει νὰ περιφρουρήσει τὴ μοναξιά μου;

153

Άλήθεια! Πόσες φορές, στὴν ὕριμη ἡλικίᾳ μας, μᾶς ἐμποδίζει τὴν πνευματική μας ἀνάσα ἢ σποδὸς τῶν παιδικῶν καὶ τῶν ἐφηβικῶν ὀνείρων μας, ποὺ μένει ἀνέπαφη στὸν ἔνατο κύκλο τοῦ νοῦ καὶ στὸν πρῶτο κύκλο τῆς καρδιᾶς!

154

“Υπάρχουν τόποι ὅπου ἡ φύση εἶναι πιὸ ὠραία ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τόποι ὅπου οἱ ἀνθρωποι εἶναι πιὸ ὠραῖοι ἀπὸ τὴ φύση. Ἡ Ἑλληνικὴ φύση εἶναι πιὸ ὠραία ἀπὸ τοὺς “Ελληνες.

155

“Ο κλασικὸς ἀνθρωπος συγκρίνει τὸ παρὸν μὲ τὸ παρελθόν. Ο ρομαντικὸς ἀνθρωπος συγκρίνει τὸ παρὸν μὲ τὸ μέλλον. Ο πρῶτος λέει: δ ἀνθρωπος εἶναι ἡ νοσταλ-